

Norvégia populista fiataljai beléptek a politikai küzdőtérre

BÁRÁNY PÉTER ANDRÁS

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Bárány Péter András

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

A borítókép forrása: Shutterstock

Bárány Péter András, kutató, MKI

NORVÉGIA POPULISTA FIATALJAI BELÉPTEK A POLITIKAI KÜZDŐTÉRRE

Norvégia 2025-ös parlamenti választásán a szociáldemokraták hajszállal megőrizték kormányzókéességüket, így Jonas Gahr Støre marad a miniszterelnök. A politikai súlypont ugyanakkor egyértelműen jobbra tolódott: a fiatal szavazók elmozdulása és a mérsékelt konzervatívok visszaesése nyomán a szuverenista Haladás Párt (Frp) történelmi eredményt ért el, megduplázta mandátumait és a legnagyobb ellenzéki erővé vált. Mindez várhatóan azt hozza, hogy kisebbségi kormányzás mellett gyakoriak lesznek a jobboldali eseti többségek, így az adó-, rendészeti és migrációs ügyekben a jobboldali pólus keretezheti a vitákat. Egy töredezett parlamentben a Støre-kabinet mozgástere rendkívül szűk lesz, és feltehetően eseti alkuk tarthatják egyben Skandinávia egyetlen tisztán balközép kabinetjét.

A szeptember 8-i norvég parlamenti választás eredményeként a Jonas Gahr Støre vezette Munkáspárt (Arbeiderpartiet - Ap) és szövetségesei éppen [megszerezték](#) a szükséges többséget: az ötpárti balközép blokk, 99%-os szavazatfeldolgozási állásnál 88 mandátumhoz jutott a 169 fős Stortingban. A Munkáspárt 28,2%-os eredménnyel és 53 mandátummal továbbra is a legnagyobb erő maradt, így Støre újabb négy évre kapott bizalmat. A jobboldal közben átstrukturálódott: a rend- és piacpárti, szuverenista hangvételű Haladás Párt (Frp) történelmi eredménnyel 24%-ot és 47 mandátumot ért el, míg a konzervatív Høyre 20 éve nem látott gyenge szerepléssel 14,6%-on és 24 mandátummal zárt. A norvég politikai térkép átrendeződésével a hagyományos jobbközép helyére egy markáns jobboldali pólus lépett, a balközép pedig hajszállal őrizte meg kormányzókéességét.

A számok mögött szerkezeti elmozdulás áll, ugyanis a belépő korosztályoknál, különösen a fiatal férfiaknál az Frp [vált](#) első számú

párttá. A kampány egyszerű, aspirációs üzenetekre – adóteher-csökkentés, rendpártiság, szigorúbb migráció – és célzott digitális mozgósításra épült, ami rövid idő alatt is magas aktivitást hozott. Ennek következménye, hogy a jobboldal vezető szerepét a Høyre helyett egyre inkább az Frp tölti be. A konzervatívok gyengülésével a jobboldali hangvétel markánsabb lett: rendpárti, fiskálisan konzervatív és szuverenista.

VÉKONY TÖBBSÉG, VASTAG KOMPROMISSZUMOK

Bár a „vörös-zöld” baloldali blokk formálisan többséget szerzett, Støre miniszterelnök [jelezte](#), hogy továbbra is egyedül, kisebbségben kormányozna; nem tervez koalíciós kabinetet. Ez azt jelenti, hogy minden egyes törvényhez eseti alkukat kell kötnie a parlamentben. Ráadásul a balközép szövetséges pártok – bár mind bejutottak a parlamentbe – nagyon különböző ideológiájúak, az agrár-érdekképviselettől a zöldeken át a marxista vörösökig. Komoly alkukat sejtet, hogy a kis pártok támogatásukért cserébe várhatóan kemény feltételeket szabnak majd olyan ügyekben, mint például az adópolitika, a norvég olajipar jövője vagy a \$2 billió értékű norvég szuverén vagyonalap befektetési irányai.

Ezekben az ügyekben a Støre-kabinet két tűz között találhatja magát és vagy enged a baloldali koalíciós partnerek elvárásainak – vállalva a gazdasági következményeket –, vagy átnyúl a politikai spektrum túloldalára, és ott próbál támogatását nyerni egy-egy javaslatához. Mindkét út magas politikai költséggel jár a kormánypárt számára, ezért a következő ciklus belpolitikáját várhatóan folyamatos egyezkedés és kompromisszumkeresés jellemzi majd.

A JOBBOLDALI PÓLUS ÚJ GRAVITÁCIÓJA

Az Frp előretörése átrajzolta a jobboldal hatalmi viszonyait; kisebbségi kormányzás mellett ez a pólus képes lehet eseti többségeket szervezni, ezért a viták keretezése számos ügyben jobbra tolódhat, függetlenül attól ki ül a miniszterelnöki székben. A viták várhatóan négy fő téma – adópolitika, igazságügy, migráció, energiapolitika – körül zajlanak majd.

Az adóvitát a vagyonadó köré szervezett jobboldali napirend húzza, mivel a Høyre és az Frp nyíltan annak csökkentését vagy kivezetését [szorgalmazza](#), miközben a Centrumpart (Sp) az ellenzékkel együtt több ügyben is alternatív többséget adhat. Rendszertben és igazságügyben a szigorításokat célzó törvényjavaslatok már a jogalkotási naptár részei, az Frp több intézkedésére bizottsági többség is épült, miközben a volt legfőbb ügyész vitára [kényszerítette](#) a csomagot, ami jelzi, hogy ez az ellenzéki térfél terepe marad. Migrációban az Frp [programja](#) a beléptetés szigorítására, a kiutasítások felgyorsítására és a menedékjogi eljárások átalakítására épül, amely rendkívül jól rezonál a közbiztonsági kérdésekre egyre inkább érzékeny norvég társadalomban. Az energiaprojektek engedélyezésénél a norvég offshore-licenclés (TFO) üteme és feltételrendszere lehet politikai alkuk tárgya, miután az Sp gyakran [jobbira szavaz](#) energiaügyekben, így Frp–Høyre–KrF–Sp felállásban [alakulhatnak](#) eseti többségek a kormány megkerülésével.

A jobboldali pólus új gravitációja így kettős kényszerhelyzetet teremt. A kormány vagy balról tartja egyben a többséget – és vállalja a gazdasági-etikai szigorítások árát – vagy átnyúl a spektrum túloldalára és elfogadja, hogy az adó-, rendszeti és migrációs keretekben az ellenzék diktálja a tempót. Mindkét út költséges, ezért az első költségvetés körüli alkuk, a rendszeti szigorításokat tartalmazó csomag parlamenti útja, valamint a következő TFO-licencütem ritmusa és feltételei lesz a valóságteszt, ahol a jobboldal napirendalakító képessége bizonyítást nyerhet.

ÖSSZEGZÉS

A 2025-ös norvég választások története beleilleszkedik abba a szélesebb európai trendbe, ahol az országok belpolitikáját egyre inkább rend-migráció-megélhetés tengely jellemzi. Ebben a közegben a fiatal, különösen férfi választók jórésze a gyors és kézzelfogható megoldásokat ígérő jobboldal felé mozdul, ugyanis a rendpárti és szuverenista ajánlatok egyszerre adnak identitást és cselekvési ígéretet. A következő időszakban a skandináv

térseégben e trend tartóssága új működési modellt hozhat a belpolitikában: választásról választásra változó kormányok, de egyre következetesebb jobboldali napirend – különösen a fiatal korosztályok hangulata és a digitális mozgósítás logikája miatt. A következő években várhatóan az határozhatja meg a norvég politikai irányt, aki tartósan tud hitelesen beszélni a fiatal választók nyelvén és ezt rövid távon is érzékelhető, végrehajtható intézkedésekké fordítja.